

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

**ФАКУЛТЕТ „ИКОНОМИКА НА ИНФРАСТРУКТУРАТА
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА НА ТРАНСПОРТА И ЕНЕРГЕТИКАТА”**

РЕЗЮМЕТА

на избрани научни трудове

на гл. ас. д-р Даниел Стоянов Йорданов
катедра „Икономика на транспорта и енергетиката“ при УНСС

(които не повтарят представените за придобиване на ОНС „доктор“ и за
заемане на академичната длъжност „главен асистент“)

във връзка с участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“
по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност
Икономика и управление (Транспортно предприемачество),
обнародван в Държавен вестник, бр. 75 от 25.08.2020 г.

СОФИЯ, 2020 година

I. ИЗДАДЕНИ УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ ПОМАГАЛА

1) Мутафчиева–Бакалова, В. и колектив, Транспорт и застраховане, ИК-УНСС, 2016 г., ISBN 978-954-644-883-5

Кандидатът е разработил глава VI (с. 81-89), (общо авторски са 9 страници)

Учебника последователно разглежда въпроси за същността и ролята на транспорта, за общественото развитие, транспортната инфраструктура и подвижния състав на отделните видове транспорт, и особеностите на различните типове транспортни системи. Направена е сравнителна характеристика на видовете транспорт, от гледна точка на основните им предимства и недостатъци, оказващи влияние върху мястото им в националната транспортна система. Учебника е оформен в 11 глави и е съобразен изцяло с учебния план за подготовка на студентите от специалностите на факултет „Икономика на инфраструктурата“

Глава VI. Организация на пътническия транспорт, разглежда въпроси, свързани с организацията и управлението на пътническите превози. Направена е класификация на превозите, според различните признаци и разновидности. Разгледани са основните показатели, които измерват превозната дейност, както и факторите, които оказват влияние за неговото развитие.

2) Йорданов, Д. «Финансово управление на транспортната фирма» изд. БМГК Комерс ЕООД – София, 2020 г. ISBN: 978-619-91347-4-0, ISBN (online) 978-619-91347-5-7

Учебното помагало „**Финансово управление на транспортната фирма**“ дава теоретични и практически знания за финансовото управление на транспортната фирма. Финансовото управление, като цяло и в частност, на транспортната фирма, включва отговори на обширен и непрекъснато разширяващ се списък от въпроси от основно значение, както за оцеляването на фирмата във все по-сложна конкурентна среда, така и за лидерството в сектор „Транспорт“.

Помагалото е предназначено за студенти от специалност „Икономика на транспорта и енергетиката“, и е съобразено с учебния план на магистрите от специалност „Транспортен мениджмънт“, за дисциплината „Търговско и финансово управление на транспортното предприятие“, за магистрите от специалност „Икономика и управление на железопътния транспорт“, за дисциплината „Финансов мениджмънт на жп транспорта“, също така може да се ползва и по дисциплината „Финансов мениджмънт в енергетиката“. Целта на автора е да се подпомогне учебният процес по посочените дисциплини.

Съдържанието е структурирано в четиринадесет отделни глави. Всяка глава съдържа кратко теоретично въведение, препоръки за изпълнение на поставените задачи, примерни

задачи, задачи за самостоятелна работа и теми за повтаряне на обхванатия материал. Отделно е даден списък с теми за съставяне на резюмета, разработени от студентите самостоятелно. Приложението съдържа таблици за решаване на конкретни проблеми.

В първа глава се разглеждат същността и съдържанието на финансовия мениджмънт, и възникването му, като научно направление. Финансовото управление се основава на редица взаимосвързани фундаментални концепции, разработени в рамките на теорията на финансите, като са разгледани съответните концепции. Подробно са представени основните характеристики на финансовия мениджър, какви задачи е призван да решава. Разгледани са двете основни направления на развитието на финансовото управление: теория на портфейла и теория на капиталовата структура.

Втора глава разглежда информационната осигуреност на финансовото управление. Разгледани са различните групи на предварително систематизирана и групирана на информацията, главно по признаци на подобие. Разгледана е структурата на основните източници на информация като Счетоводния баланс, Отчета за приходи и разходи и Отчета за паричните потоци.

В трета глава са разгледани основни понятия на финансовото управление, като концепцията за времевата стойност на парите. Изяснени са понятията настояща и бъдеща стойност, сложно – лихвен и дисконтов фактор, проста и сложна лихва. Разгледани са ишестте функции при сложното олихвяване.

В четвърта глава се посочват характеристиките при финансиране на търговските дружества в сферата на транспорта и като акцент са разгледани различните правни форми за организиране на дейността, и съответните възможности за финансиране на дейността.

В глава пета са разгледани различните източници за финансиране на транспортната фирма, както и техните предимствата и недостатъци. Обръща се внимание на вътрешните и външните източници на финансиране, съответно собствените и привлечени средства. Фундаменталната разлика между източниците на собствени и привлечени средства се определя от правната основа - в случай на ликвидация на дружеството, собствениците му имат право на онази част от имота, която ще остане след уреждане на задълженията с трети лица. Представени са няколко различни класификации на източниците на финансови средства.

В следващите глави VI-XIII, съответно се разглеждат методите за оценка на финансовите активи, риск и възвръщаемост на финансовите активи, методи за оценка на инвестициите в реални активи, управление на капитала и дивидентна политика, управление

на оборотния капитал и на разходите на транспортната фирма, и методи за оценка на финансовата устойчивост на транспортната фирма.

В четиринадесета глава са дадени примерни теми за реферати и задачи за изпитни тестове.

Помагалото може успешно да се използва от мениджъри, анализатори и специалисти, работещи в сферата на финансовото управление.

II. ПУБЛИКУВАНИ МОНОГРАФИИ И УЧАСТИЯ В КОЛЕКТИВНИ МОНОГРАФИИ

- 1) **Йорданов, Д. „ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ ПОТЕНЦИАЛ – подходи и методи за самооценка“ изд. БМГК Комерс ЕООД-София, 2020 г., ISBN 978-619-91347-7-1;**

Монографичният труд прави опит да обогати специализираната научна литература със систематизирана информация, анализи и оценки по актуални въпроси, свързани с подходите и методите за самооценка на предприемаческия потенциал. Актуалността на настоящата монография е продиктувана от постоянните дискусии по теми, свързани с приемствеността в бизнеса, възпитанието в предприемачеството, изграждането на предприемаческа култура и усъвършенстване и развитие на предприемаческата дейност. Същевременно се налага необходимост, не само за фокусирането върху предпоставките за развитие на предприемачеството, но и разширяване на обхвата и насочване на вниманието, от една страна към стимулиране на предприемаческата дейност, повишаването на взаимодействието и координацията между различните области на политики, и от друга, търсенето на нов подход за оценка на предприемаческия потенциал, търсене на подходящи модели за оценка на потенциала на предприемаческата идея и фокусиране върху различните форми за финансиране на предприемаческата бизнес идея.

Основната теза застъпена в настоящата монография, е че промяната на икономическия порядък, поражда потребност за българския предприемач, в частност на транспортния, от теоретична подреденост и методически инструментариум за съвременна оценка на предприемаческия профил, психологически характеристики на предприемаческата дейност, технико - икономическите аспекти при реализирането на предприемаческата идея (проект).

Монографията е структурирана в предговор, четири раздела, включващи девет глави, заключение и използвана литература. Библиографските бележки са дадени в края на монографията. Общият обем е 227 страници.

Първи раздел разглежда теоретичната постановка на съвременната предприемаческа концепция, като се дефинират основните понятия, концепции и определения.

В първа глава са разгледани различни научни подходи в развитието на предприемаческата теория, различните научни направления (основни школи на предприемаческата мисъл), като школата по предприемачество, която се занимава с идеята дали предприемачите се „раждат“ или „изграждат“, учението свързано с изследване на психологическите характеристики на предприемача/предприемачеството, което се фокусира върху личностните фактори; Класическата школа (учение) по предприемачество,

свързана с разграничаването на предприемачеството и мениджмънта; Ученията (научното направление) за вътрешният предприемач, социалното предприемачество и т.н.

Представено е историческото развитие на понятийния апарат, свързан с предприемача, като е показано голямото разнообразие от определения, относно това, какъв е той и какво го прави значим за прогреса на икономиката. Мнозина разглеждат предприемача като създател, собственик и главен шеф на бизнес предприятието. Някои акцентират върху финансовия риск като водеща характеристика. Други автори обръщат внимание на неизползваните възможности и затова предприемачът е откривател, който с това разширява границите на познанието.

В отговор на съвременните тенденции при определянето на етапите за развитие на предприемаческата идея, е доразвита схема, отразяваща системният подход и взаимната зависимост на отделните фактори, оформящи възможността за успешен предприемачески бизнес, като е добавен нов етап (предварителен) – Психометрична оценка, която включва тестове за оценка (самооценката) на предприемаческия потенциал и частично етапите при генерирането и оценка (самооценката) на предприемаческата бизнес идея.

Във втора глава е направен исторически преглед на Европейските политики за насърчаване на предприемачеството. Европейската комисия разглежда малките и средни предприятия и предприемачеството като ключови, за осигуряване на икономически растеж, иновации, създаване на работни места и социална интеграция в ЕС.

Фокусът на политиката на ЕС за МСП се изгражда постепенно през годините, като неговата насоченост е както към подобряване на бизнес средата, така и към подкрепата на тези предприятия, чрез различни финансови инструменти и програми. Подобряването на бизнес средата включва подобряване, както на административната, така и на законодателната, данъчната, финансовата и социалната среда.

Направен е обзор и на подкрепящите политики към МСП и предприемачеството в България, изразяващи се в създаване на обща благоприятна нормативна, финансова и административна среда за тези предприятия. Общопризнато е значението на малките и средни предприятия за конкурентоспособността на икономиката на ЕС, за нейния потенциал за развитие, иновации и създаване на нови работни места.

Втори раздел разглежда съвременните изисквания, пред които са изправени предприемачите. Трета глава разглежда въпроси, касаещи уменията, които трябва да притежава предприемача. Една част от уменията са добре познати и широко застъпени в литературата и като цяло се припознават от практикуващите, като основни предприемачески умения. Определена част от уменията са по-малко известни, не са широко застъпени в

научната литература и в този контекст, по-малко се припознават от практикуващи, особено от новите и от бъдещите предприемачи. Разграничени са два подхода при дефинирането на предприемаческите умения. Американски подход, който е базиран на редица изследвания, основани на подходите и уменията, посочени в изследвания на американски автори и обобщени в разгледаните изследвания, свързани с предприемаческите умения. Европейският подход, който е свързан с основните цели на политиките на ЕС, за развитието на предприемаческия капацитет на европейските граждани и организации, като разглежда инструмент за подобряването на този капацитет, известен като EntreComp. В края са синтезирани минимални ключови „предприемачески умения“, които всеки един предприемач трябва да притежава, а в противен случай са посочени различните методи за тяхното придобиване.

В четвърта глава са разгледани различни личностни черти, които се считат за съвместими с просперираща предприемаческа кариера и които се изследват в тестовете за оценка на предприемаческия потенциал. Разискват се и основните въпроси, свързани с институализация на тестовете за оценка на предприемаческия потенциал, като надеждност на теста и валидност.

В изпълнение на научно - изследователската теза, в трети и четвърти раздел са разгледани приложните аспекти на съвременното предприемачество, като на преден план се поставят практически схеми за оценка предприемаческия потенциал, оценка и разработване на предприемаческата идея и финансиране на предприемаческия бизнес.

В изпълнение на посоченото по-горе и в защита на научно изследователската теза, в глава пет са дадени примерни въпросници за тестване на предприемаческия потенциал. Въпреки, че никой все още не е намерил перфектния предприемачески профил, определени характеристики и нагласи се проявяват многократно, когато се анализира личността на предприемача . Предприемаческият въпросник е предназначен за оценка на личностните черти, свързани с предприемаческата способност, с цел да се даде представа за текущите качества, притежавани от кандидата. В главата са представени два примерни теста измерващи предприемаческия потенциал.

В шеста глава са дадени примерни комплексни тестове и модели, измерващи степента на готовност за управление на собствен бизнес и съответно предприемаческия потенциал на предприемача. Акцента в тези тестове е комбинацията от въпроси, свързани с оценка на предприемачески характеристики и въпроси касаещи практическата подготовка за управлението на собствен бизнес.

В седма глава е разгледано едно от големите предизвикателства, с което се сблъсква всеки един потенциален предприемач, а именно: генерирането на идея за нов бизнес. Липсата на подходящи идеи, може да се превърне в толкова невероятен източник на неудовлетвореност, че може да отблъсне начинаещите предприемачи, да се занимават с предприемачество, като кариера. За целите на монографията е адаптиран модела за генериране на бизнес идеи на Нийл Лури, който с лесни стъпки показва едни от начините как да създавате (генерирате) бизнес идеи и да ги превръщате в доходоносен бизнес.

В осма глава са разгледани два подхода при разработването на най - важния документ при стартиране, изграждане и управление на един успешен бизнес, и ефективен инструмент за създаване на необходимия персонал и събуждане интереса на инвеститорите – бизнес плана. Дадена е примерна схема за конструиране на бизнес план в два аспекта. Единият е т.нар. класическа схема, която в голяма степен, може да бъде прилагана във всеки един етап от развитието на предприемаческия проект. Вторият аспект е модел за конструиране на бизнес план, който е насочен към изискванията на инвестиционната общност, при оценката им дали една идея е подходяща за финансиране или не. В двата варианта има определена доза припокриване, но акцента е различен.

В девета глава са разгледани различните източници за финансиране на предприемаческите проекти, които са обособени в три форми - традиционни, алтернативни и авангардни. Особено внимание е обърнато на Венчърното финансиране, на колективните форми за финансиране (Краудфъндиг) и бизнес ангелите.

2) Миронова, Н., Цв. Стоянова, Л. Станкова, И. Илиев, Д. Йорданов, Е. Дунева-Стоянова, „Влияние на организационния капацитет за успешно реализиране на проекти по оперативна програма“ «Иновации и конкурентоспособност» 2014-2020, ИК-УНСС, 2019г. ISBN: 978-619-232-225-0

Кандидатът е разработил Първа глава- т.3; ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА "ИНОВАЦИИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ" 2014 – 2020, т. 3.1. Оперативни програми на Европейския съюз – програмен период 2014 – 2020, с. 81-83 (общо авторски 3 стр.)

В книгата е направен анализ и оценка на постигнатите резултати, на проблемите и констатираните трудности, обобщени са научените уроци и добри практики, при управлението на проекти финансирани от ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013“. Направените констатации и изводи са насочени към фирмите бенефициенти, в помощ за намиране на отговори на ключови въпроси, за вече текущия втори програмен период, а именно – как да бъдат управлявани ефективно и

ефикасно проектите, финансирани по оперативните програми на Европейския съюз, как да се избегнат допусканите грешки и пропуски, как да се продължи започнатото и да се надгради успешно вече постигнатото.

Обект на настоящето изследване са елементите на вътрешната среда на организацията, които изграждат нейния организационен капацитет, като предпоставка за успешното реализиране и управление на проекти по ОП „Иновации и конкурентоспособност“.

Предмет на изследването е влиянието на вътрешната среда на организациите, върху успешната реализация на проекти, финансирани по ОП „Иновации и конкурентоспособност“.

Първа глава на книгата е озаглавена „Теоретико-методологически аспекти на изследването на основни компоненти на организационния капацитет за успешно реализиране на проекти по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ (2014-2020)“. В точка 3; ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА "ИНОВАЦИИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ" 2014 – 2020, т. 3.1. Оперативни програми на Европейския съюз – програмен период 2014 – 2020, авторът прави систематизиран анализ на Оперативни програми на Европейския съюз – програмен период 2014 – 2020.

Колективната монография обобщава проучванията на авторите, проведени в рамките на научната дейност на изследователски колектив по университетски научен проект НИД ни 1-8/2015, на тема „Влияние на организационния капацитет за успешно реализиране на проекти по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ (2014-2020)“. Направлението на изследването е „Икономически, политически и социални изследвания в подкрепа на държавата и бизнеса в България“. Ръководител на проекта е доц. д-р Надя Димитрова Миронова.

III. СТАТИИ, ПУБЛИКУВАНИ В НАУЧНИ СПИСАНИЯ, РЕФЕРИРАНИ И ИНДЕКСИРАНИ В SCOPUS И/ИЛИ WEB OF SCIENCE

1) **Yordanov, D., LOW-COST AIRCARRIERS AS A FACTOR FOR DEVELOPING SUSTAINABLE REGIONAL TOURISM;** (*Нискобюджетните авиопревозвачи като фактор за развитие на устойчив регионален туризъм*) **Trakia Journal of Sciences, 2019, Vol. 17, Suppl. 1, pp 541-547, Copyright © 2019 Trakia University Available online at: <http://www.uni-sz.bg> ISSN 1313-7069 (print) ISSN 1313-3551 (online) doi:10.15547/tjs.2019.s.01.086**

Развитието на устойчив туризъм, основан на природните и културни ценности, е един от подходите, които би позволил на България да отговори на новите предизвикателства и да извлече ползи от промяната на предпочитанията на пазара. Същевременно, транспортът е един от отрасли в националната икономика, имащ изключителна важност за повишаване на нейната конкурентоспособност и обслужване на населението. Пътуването е неразделна съставна част на туризма. Между туризъм и транспорт има безспорна връзка. Колкото по-развит е достъпът до дадена страна, толкова по-популярна става тя. Затова, през последните години, нискотарифните компании се очертават като определящ фактор при избора на туристическа дестинация

Статията разглежда перспективите и възможностите за развитие на региони с устойчив туризъм, посредством насърчаване на авиопревозвачите, занимаващи се с нискобюджетен превоз на пътници. Изводите са направени в следствие анализ на секторите Транспорт и Туризм. За целта са използвани данни и информация, съдържащи се в научни разработки, статистически и други информационни източници.

В заключение се потвърждава ролята и мястото на нискотарифните авиопревозвачи за устойчивото развитие на регионалния туризъм. Направените анализи, в голяма степен показват, че нискотарифните компании през последните години са определящ фактор при избора на туристическа дестинация. Техните полети могат да имат голямо значение за развитието на българския туризъм и в частност, на туристическите региони, защото данните за последните години показват, че значителна част от посещенията на международни туристи у нас (над 50%) от всички посещения, са от държави, които не са съседни на България. Туристите от тях пристигат предимно с въздушен транспорт. В най-общ план, ефектът от навлизането на нискотарифните компании позволява на по-голям брой туристи да осъществят поне един брой пътуване.

В тази връзка, местният бизнес, местната администрацията, летищните оператори, съвместно с авиопревозвачите, трябва да намерят механизъм за „споделяне на риска“ на регионална база, чрез който да започнат полети до нови дестинации и удължаване на техния период, чрез което да се търси механизъм за превръщане на региона в целогодишна туристическа дестинация. В България е правен опит за реализиране на механизъм за „споделяне на риска“. Колкото по-развит е достъпът до дадена страна, до един регион, толкова по-популярни стават те.

2. **Yordanov, D., Consumer Assessment of the Quality of Transport Services and Guidelines to Increase Their Competitiveness;**(Потребителска оценка на качеството на транспортните услуги и насоки за повишаване на тяхната конкурентоспособност) **Economic Alternatives, 2019, Issue 4, pp. 571-581; ISSN (print) 1312-7462, ISSN (online) 2367-9409 DOI: <https://doi.org/10.37075/EA.2019.4.06>**

За успешното функциониране на транспортните фирми, едно от условията е поддържането и повишаването на определени нива на конкурентоспособност. За да бъдат защитени, болшинството малки транспортни фирми се стремят да намерят пазарни ниши, където биха били в някаква степен защитени от конкуренцията. За да се доберат до това, те трябва да предоставят такива услуги, които в някои случаи се явяват уникални и се отличават от тези на конкурентите.

В статията автора се опитва да даде отговор на това, какво в най - голяма степен влияе на потребителя при вземането на решение за избор на превозвач. Предложените решения, в голяма степен, ще подпомогнат транспортните фирми при формирането на техните конкурентни стратегии. Анализът е направен въз основа на резултатите от проведено на територията на България анкетно проучване, изследващо степента на удовлетвореност на потребителите на транспортни услуги

В резултат от проведеното изследване и направените наблюдения сред потребителите на транспортни услуги, за степента им на удовлетвореност от предлаганите транспортни услуги, са направени следните констатации:

- над 40 % от потребителите на транспортни услуги не използват постоянно услугите на един и същ превозвач;

- при избора на превозвач потребителите на транспортни услуги са консервативни в своите решения;

- потребителите на транспортни услуги вземат своите решения, когато в най-голяма степен са информирани, което им позволява да вземат адекватни за нуждите им решения;

- прилагането на креативни и иновативни решения за предвиждане на нуждите на потребителите на транспортни услуги, може да е една от посоките за разчупване на консерватизма при избора на превозвач;

- срокът на доставка (бързината, гъвкавостта), цената и качеството на предлаганата транспортна услуга са най-важните критерии при избора на превозвач;

Един от най-важните изводи е, че транспортните фирми постоянно трябва да обръщат внимание на изискванията на клиентите, спрямо транспортните средства, касаещи тяхната чистота и добро техническо състояние, където не е малък процента на неудовлетвореност на анкетираните.

По отношение на бъдещи научни разработки са отправени следните препоръки:

- резултатите от анкетното проучване може да се надградят или задълбочат при бъдещи изследвания;

- интерес в бъдеще може да представлява по-задълбоченото изследване на въпросите, свързани с комбинираните превози, защото потребителите не ги използват пълноценно (само 39,3 % се интересуват от предлаганите възможности за връзки с други видове транспорт и използването на терминали) и изследването на устойчивостта, по отношение на превозвача (колко често се сменят превозвача).

IV. ПУБЛИКУВАНИ СТАТИИ В СПЕЦИАЛИЗИРАНИ НАУЧНИ СПИСАНИЯ, ИНДЕКСИРАНИ В ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ БАЗИ ДАННИ С НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

1. Yordanov, D., POSSIBILITIES FOR FINANCING OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES THROUGH THE "GROWTH MARKET" - "BEAM" OF BSE-SOFIA: (Възможности за финансиране на малки и средни предприятия, чрез „Пазар за растеж “ - BEAM” на БФБ-София)“Entrepreneurship”, Year 2019, Volume: VII, Issue: 1. pp. 64-74, ISSN: 1314-9598; ISSN (online) 2367-7597

Статията разглежда въпросите, свързани с финансиране на дейността на малките и средни предприятия, чрез използване на възможностите за листване на фирмите им на фондовата борса и набирането на средства от капиталовите пазари.

Основните моменти в статията, ще са насочени към премахване на незнанието на компаниите за възможностите, които капиталовия пазар предоставя: повишаване на експертния капацитет във фирмите, чрез опростяване на наличната информация, който да покаже наличните възможности за набиране на капитал чрез БФБ; да се опита да пребори съществуващите предразсъдъци, относно евентуален публичен статут на една компания и особено свързаните с това административни ангажименти.

Изводите, които може да се направят са, че когато една компания, стане част от капиталовия пазар, тя попада в ползрението на инвестиционната общност, както на местната, така и на чуждестранната, с което получава възможност да представи своята дейност и перспективи пред по-широк инвеститорски кръг. По този начин, компаниите генерират интерес към себе си не само на инвестиционно, но и на продуктово равнище. Общата икономическа теория и практика показва, че позиционирането на един развит и функциониращ капиталов пазар, обикновено се приема от инвеститорите като сигнал за зрялост на дружеството и положителни перспективи. Същевременно, инвеститорите в компании от Пазара за растеж на МСП разполагат с адекватна защита, осигурена чрез прилагането на правилата на ЕС и по-специално Регламента относно пазарните злоупотреби, Регламента относно проспектите или MiFID II., както и възможност компаниите на по късен етап да се прехвърлят на основния пазар на БФБ при облекчени изисквания.

2. Yordanov, D., MAIN CHARACTERISTICS OF THE MODERN ENTREPRENEUR“ (Основни характеристики на съвременния предприемач) Entrepreneurship, Year 2019, Volume: VII, Issue: 1, pp. 7-15; ISSN: 1314-9598; ISSN (online) 2367-7597

Съвременния предприемач и предприемачеството играят незаменима роля за постигане на икономически успех на отделните предприятия, както и за висок растеж на икономиката като цяло. Освен това, предприемачеството е в основата на иновативната икономика: по-големите предприятия имат възможност да проявят от своя страна инициатива и творчество.

В статията е направен ретроспективен анализ на теорията за предприемачеството, както и на съвременното състояние на научното познание. На базата на анализи в специализираната литература и практически изследвания, в настоящия материал са изведени някои обобщаващи характеристики на съвременния предприемач и на предприемачеството като процес, структурирани според различни признаци.

3. Йорданов Д., „ПЪРВИЧНОТО ПУБЛИЧНО ПРЕДЛАГАНЕ НА АКЦИИ КАТО МЕХАНИЗЪМ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ФИРМАТА“ - Научно списание “Икономика и управление” – 2013 г. Година IX, брой 4/ 2013 година - научно списание на Стопанския факултет при ЮЗУ “Неофит Рилски” – Благоевград, с. 70-79, ISSN:1312-594X;

Алтернативата за собствениците на компании, които нямат необходимите финансови средства и са попаднали в капана на прекалено големия ливъридж (значителни разходи за лихви) и падащите продажби, е или привличане на компания за дялови инвестиции, или реализиране на първично публично предлагане IPO.

IPO - initial public offering, или първично публично предлагане, както българският законодател го е превел, представлява първоначалната продажба на акции на индивидуални и институционални инвеститори с основната цел да се наберат средства за дадената компания.

Терминът се използва само за първия случай на пласиране на акции, всяка последваща продажба се нарича SPO (Secondary Public Offering) или вторично публично предлагане.

Изводите, които са направени е, че да се засили интереса към БФБ, на първо място, трябва да се възвърне оптимизма, който имаше от приемането на страната ни в Европейския съюз, както и да се увеличи потока на инвестициите от чужбина. Също така е необходимо успешно да се прилага стратегията на БФБ-София, едно от основните неща, на която е акцията за привличане на емитенти и популяризиране на борсата, като основен фактор за финансиране на фирмената дейност, който да повлияе върху увеличаването на обемите на търговията. Необходимо е организирането на кръгли маси и срещите с дружествата от

различните региони в страната, за вземането на решения на някои от тях, за регистрация и за придобиване на публичен статут.

V. СТАТИИ И ДОКЛАДИ, ПУБЛИКУВАНИ В НЕРЕФЕРИРАНИ СПИСАНИЯ С НАУЧНО РЕЦЕНЗИРАНЕ ИЛИ ПУБЛИКУВАНИ В РЕДАКТИРАНИ КОЛЕКТИВНИ ТОМОВЕ

1. Йорданов Д., „Базов анализ на външни фактори влияещи върху дейността на компанията“, научно-списание „МИННО ДЕЛО И ГЕОЛОГИЯ“ 8-9/2020, ISSN 0861-5713, ISSN 2603-4549 (online), стр. 41-44

Резултатите от дейността на компанията се влияе от редица фактори, като най-често те се разделят на външни и вътрешни. В статията се разглеждат и е направен анализ на външни фактори (макроикономически условия, безработица, законодателните и регулаторни промени и данъчната политика), които може да оказват влияние върху дейността на компанията. Анализираните външни фактори, обикновено са част от всеки един по задълбочен бизнес анализ, било то бизнес план, финансово-икономически анализ, концепция за развитие и т.н. Целта на статията е да се покаже какво би могло да се включи в конкретика при анализирането на външните фактори и какво влияние биха оказали според техните величини, без да се претендира за изчерпателност и задължителност.

2. Йорданов Д., „Концептуални методи при оценка конкурентоспособността на компанията“, научно-списание „МИННО ДЕЛО И ГЕОЛОГИЯ“ 8-9/2020, ISSN 0861-5713, ISSN 2603-4549 (online), стр. 37-40

За да функционира една компания, е необходимо постоянно да се усъвършенства. Усъвършенстването, в определена степен, води до повишаване на нейната конкурентоспособност, което от своя страна, е условие за жизнеспособността на компанията. Темата конкурентоспособност е актуална винаги сред научната общност и е широко застъпена. В доклада са разгледани няколко „концептуални“ метода за оценка на конкурентоспособността, като някои от тях са по-широко известни други не.

3. Йорданов Д., „ Състояние на пътническия транспорт в България за периода 2013-2016“ - Електронно научно-приложно списание " Железопътен и интермодален транспорт", 2017 г. брой 11/2017 г. ISSN1314-5878

Икономическото и социално развитие на обществото зависи, и от развитието, и състоянието на пътническият транспорт. Много социални и демографски процеси се влияят от пътническият транспорт и в тази връзка, анализирането на неговото състояние е не малка необходимост.

Доклада разглежда състоянието и тенденциите на развитие на пътническият транспорт в България за периода 2013-2016 година. Изводите са направени в следствие анализ на статистически данни за сектор Транспорт и изчисления на автора.

4. Йорданов Д., Условия за успешно реструктуриране на предприятията в сферата на градския транспорт, Научна-конференция „Устойчиво развитие на градския пътнически транспорт на територията на Столична община, ИК-УНСС София, (2018 г.), с. 91-99, ISBN 978-619-232-271-7

В доклада са разгледани предпоставките и условията, необходими при реструктуриране на предприятията в сферата на градския транспорт. Акцента е върху формирането на бъдещото развитие на предприятието, как и какви цели да се залагат, начините за постигането им, какви допълнителните финансови и други ресурси ще са необходими, и за кой период. Изводът, който е направен е, че в действителност повечето предприятия в България нямат стратегически планове за развитието си. Много често, работещите в едно предприятие не знаят какво ще се изисква от тях в бъдеще и какво те самите могат да очакват - това е отчетено, като грешка на ръководството. В тази връзка е важно, в процеса на реструктуриране, да се ангажират възможно най-голям брой сътрудници. Кадровият потенциал може да се използва пълноценно в процеса на реструктуриране, при съставяне на писмени спецификации за работата и на съответните анализи. С тяхна помощ всеки работещ и прекият му ръководител ще знаят какви права, задължения и отговорности им се дават.

5. Йорданов, Д., Състояние на капиталовия пазар в България и възможностите за реализация на публично предлагане на акции, ЮНПК „Предизвикателства пред индустриалния растеж в България» (2018 г.), с. 143-150, ISBN 978-619-7009-12-5

Докладът цели да анализира състоянието и да изведе тенденции, свързани с развитието на капиталовия пазар, както и възможностите и предимствата, които дава, като механизъм за финансиране на дейността на компанията. При оценката на състоянието на капиталовия пазар в България, е използвана информация от Комисията за финансов надзор, данни от БФБ-София и собствени изчисления. В съвременната история на българския капиталов пазар и особено вторичния пазар, се отъждествява с БФБ-София.

Там показателите от търговията се възприемат, като картина за състоянието и перспективите за развитие на пазара. На база този подход, в настоящия материал, борсовите показатели дават аналитична основа за разглеждане на перспективите и възможностите пред

българските компании за финансиране през БФБ-София, както и да се извадят някои предимства от предприемането на подобен ход. Публичността позволява дружеството да разшири спектъра си от акционери, които могат да осигурят допълнително know-how и други стратегически предимства, като в същото време осигурява на мажоритарните акционери запазване на контрол над дейността на компанията.

Извода, който е направен е, че алтернативата за собствениците на компании, които нямат необходимите финансови средства и са попаднали в капана на прекалено големия ливъридж (значителни разходи за лихви), и падащите продажби, е или привличане на компания за дялови инвестиции или реализиране на публично предлагане на акции (IPO/SPO).

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY
„ECONOMICS OF INFRASTRUCTURE” FACULTY
„ECONOMICS OF TRANSPORT AND ENERGY” DEPARTMENT

SUMMARIES
OF SELECTED SCIENTIFIC WORK

Chief Assist. Daniel Stoyanov Yordanov PhD

„Economics of Transport and Energy” Department, UNWE

(which do not duplicate those submitted for acquisition of the doctoral degree and for the Academic position “Chief Assistant”)

regarding participation in a competition for the academic position "**Associate Professor**", field of study 3.8. Economics, Scientific Specialty Economy and Management (Transport Entrepreneurship),
published in State Gazette, issue 75 dated 25.08.2020

SOFIA, 2020

I. PUBLISHED TEXTBOOKS AND TUTORIAL BOOKS

- 1. Mutafchieva-Bakalova, V. and team, Transport and Insurance, IC-UNWE, 2016, ISBN 978-954-644-883-5**

The candidate has developed Chapter VI (p. 81-89), (9 pages in total)

The textbook consistently addresses issues of the nature and role of transport, social development, transport infrastructure and rolling stock of different modes of transport, and the specifics of different types of transport systems. A comparative characteristic of the types of transport is made, from the point of view of their main advantages and disadvantages, influencing their place in the national transport system. The textbook is formed in 11 chapters and is fully consistent with the curriculum for the preparation of students majoring in "Faculty of Infrastructure Economics".

Chapter VI. Organization of passenger transport, considers issues related to the organization and management of passenger transport. The classification of the transports is made according to the different signs and varieties. The main indicators that measure the transport activity are considered, as well as the factors that influence its development.

- 2. Yordanov, D. "Financial Management of the Transport Company" ed. BMGC Commerce EOOD - Sofia, 2020 ISBN: 978-619-91347-4-0, ISBN (online) 978-619-91347-5-7**

The textbook "Financial management of the transport company" provides theoretical and practical knowledge about the financial management of the transport company. The financial management, in general, of the transport company in particular, includes answers to an extensive and ever-expanding list of key questions, both for the company's survival in an increasingly complex competitive environment and for leadership in the transport sector.

The manual is intended for students majoring in "Transport and Energy Economics", and is consistent with the curriculum of masters in "Transport Management", for the discipline "Commercial and Financial Management of the Transport Enterprise", for masters in "Economics and Management of Railway Transport", for the discipline "Financial Management of Railway Transport", and can also be used in the discipline "Financial Management in Energy". The aim of the author is to support the learning process in these disciplines.

The content is structured in fourteen separate chapters. Each chapter contains a short theoretical introduction, recommendations for the implementation of the set tasks, sample tasks, tasks for independent work and topics for repetition of the covered material. A separate list of topics for compiling abstracts, to be developed by students independently, is also provided. The annexes contain tables for solving specific problems.

The first chapter discusses the nature and content of financial management and its emergence as a scientific field. Financial management is based on a number of interrelated fundamental concepts developed within the theory of finance, and the relevant concepts are considered. The main characteristics of the financial manager are presented in detail, what tasks he is called to solve. The two main directions of the development of financial management are considered: the theory of the portfolio and the theory of the capital structure.

The second chapter deals with the information security of financial management. The different groups of pre-systematized and grouped information are considered, mainly on the basis of similarity. The structure of the main sources of information such as the Balance Sheet, the Income Statement and the Cash Flow Statement is considered.

The third chapter deals with basic concepts of financial management, such as the concept of the time value of money. The concepts of present and future value, complex - interest rate and discount factor, simple and complex interest rate are clarified. The various functions in compound interest are considered.

The fourth chapter indicates the characteristics of financing companies in the field of transport and focuses on the various legal forms for organizing the activity, and the corresponding opportunities for financing the activity.

Chapter five discusses the various sources of funding for the transport company, as well as their advantages and disadvantages. Attention is paid to internal and external sources of funding, respectively own and borrowed funds. The fundamental difference between the sources of own and borrowed funds is determined by the legal basis - in case of liquidation of the company, its owners are entitled to that part of the property that will remain after settling the obligations with third parties. Several different classifications of funding sources are presented.

In the following Chapters VI-XIII, respectively, the methods for valuation of financial assets, risk and return on financial assets, methods for valuation of investments in real assets, capital management and dividend policy, management of working capital and costs of the

transport company are considered, as well as methods for assessing the financial sustainability of the transport company.

Chapter fourteen provides sample topics for essays and test tasks.

The tool can be successfully used by managers, analysts and professionals working in the field of financial management.

II. PUBLISHED MONOGRAPHS AND PARTICIPATION IN COLLECTIVE MONOGRAPHS

- 1. Yordanov, D. "ENTREPRENEURIAL POTENTIAL - approaches and methods for self-assessment" ed. BMGC Commerce EOOD-Sofia, 2020, ISBN 978-619-91347-7-1;**

The monograph tries to enrich the specialized scientific literature with systematized information, analyzes and assessments on current issues related to the approaches and methods for self-assessment of entrepreneurial potential. The topicality of this monograph is dictated by the constant discussions on topics related to business continuity, entrepreneurship education, building an entrepreneurial culture and improving and developing entrepreneurial activity. At the same time, there is a need not only to focus on the preconditions for the development of entrepreneurship, but also to expand the scope and focus, on the one hand, to stimulate entrepreneurship, increase interaction and coordination between different policy areas, and on the other, the search for a new approach for assessing the entrepreneurial potential, the search for appropriate models for assessing the potential of the entrepreneurial idea and focusing on the various forms of financing the entrepreneurial business idea.

The main thesis presented in this monograph is that the change of the economic order creates a need for the Bulgarian entrepreneur, in particular in the transport sector, of theoretical order and methodological tools for modern assessment of the entrepreneurial profile, psychological characteristics of entrepreneurial activity, technical - economic aspects of the implementation of the entrepreneurial idea (project).

The monograph is structured in a preface, four sections, including nine chapters, a conclusion, and references. Bibliographic notes are given at the end of the monograph. The total volume is 227 pages.

The first section examines the theoretical formulation of the modern entrepreneurial concept, defining the basic terms, concepts and definitions.

The first chapter deals with different scientific approaches in the development of entrepreneurial theory, different scientific fields (basic schools of entrepreneurial thought), such as the school of entrepreneurship, which deals with the idea of whether entrepreneurs are "born" or "built", research-related learning. of the Psychological Characteristics of the Entrepreneur / Entrepreneurship, which focuses on personal factors; The classical school (teaching) of entrepreneurship, related to the distinction between entrepreneurship and

management; The doctrines (scientific direction) for the internal entrepreneur, social entrepreneurship, etc.

The historical development of the conceptual apparatus related to the entrepreneur is presented, showing the great variety of definitions of what it is and what makes it significant for the progress of the economy. Many see the entrepreneur as the founder, owner and CEO of the business. Some emphasize financial risk as a leading feature. Other authors pay attention to the untapped opportunities and therefore the entrepreneur is a discoverer who thus expands the boundaries of knowledge.

In response to current trends in determining the stages of development of the entrepreneurial idea, a scheme has been developed, reflecting the systematic approach and the interdependence of individual factors shaping the opportunity for successful entrepreneurial business, adding a new stage (preliminary) - Psychometric assessment, which includes tests for assessment (self-assessment) of the entrepreneurial potential and partially the stages in the generation and assessment (self-assessment) of the entrepreneurial business idea.

The second chapter provides a historical overview of European policies to promote entrepreneurship. The European Commission considers small and medium-sized enterprises and entrepreneurship to be key to ensuring economic growth, innovation, job creation and social integration in the EU.

The focus of EU policy on SMEs has been built up gradually over the years, with both a focus on improving the business environment and supporting these enterprises through various financial instruments and programs. Improving the business environment includes improving both the administrative and the legislative, tax, financial and social environment.

An overview of the supporting policies for SMEs and entrepreneurship in Bulgaria, expressed in the creation of a common favorable regulatory, financial and administrative environment for these enterprises. The importance of small and medium-sized enterprises for the competitiveness of the EU economy, for its potential for development, innovation and job creation is widely recognized.

The second section examines the modern requirements faced by entrepreneurs. Chapter Three addresses issues concerning the skills that an entrepreneur must possess. Some skills are well known and widely used in the literature and are generally recognized by practitioners as basic entrepreneurial skills. Some skills are less well known, not widely used in the scientific literature and in this context, less recognized by practitioners, especially by new and future

entrepreneurs. There are two approaches to defining entrepreneurial skills. The American approach, which is based on a number of studies on the approaches and skills outlined by American authors, and summarized in their research related to entrepreneurial skills. The European approach, which is linked to the main objectives of EU policies, for the development of the entrepreneurial capacity of European citizens and organizations, via a tool for improving this capacity, known as the EntreComp - The Entrepreneurship Competence Framework. At the end, the minimum key "entrepreneurial skills" that each entrepreneur must possess are synthesized, and the different methods for their acquisition are indicated (if they are absent).

Chapter 4 discusses various personality traits that are considered compatible with a prosperous entrepreneurial career and that are examined in tests to assess entrepreneurial potential. The main issues related to the institutionalization of the tests for assessment of entrepreneurial potential, such as test reliability and validity, are also discussed.

In fulfillment of the research thesis, in the third and fourth sections the applied aspects of modern entrepreneurship are considered, with practical schemes for assessment of the entrepreneurial potential, assessment and development of the entrepreneurial idea and financing of the entrepreneurial business.

In pursuance of the above and in defense of the research thesis, Chapter Five provides sample questionnaires for testing entrepreneurial potential. Although no one has yet found the perfect entrepreneurial profile, certain characteristics and attitudes appear many times when analyzing the personality of the entrepreneur. The entrepreneurial questionnaire is designed to assess the personality traits associated with entrepreneurial ability, in order to give an idea of the current qualities possessed by the candidate. The chapter presents two sample tests measuring entrepreneurial potential.

In the sixth chapter are given exemplary complex tests and models, measuring the degree of readiness to manage their own business and, accordingly, the entrepreneurial potential of the entrepreneur. The emphasis in these tests is on the combination of questions related to the assessment of entrepreneurial characteristics and questions concerning the practical preparation for running one's own business.

Chapter 7 discusses one of the great challenges faced by every potential entrepreneur, namely: generating an idea for a new business. The lack of suitable ideas can become such an incredible source of dissatisfaction that it can repel novice entrepreneurs, striving to engage in entrepreneurship as a career. For the purposes of the monograph, Neil Lurie's business idea

generation model has been adapted, which shows in simple steps some of the ways to create (generate) business ideas and turn them into a profitable business.

Chapter eight discusses two approaches to developing the most important document for starting, building and managing a successful business, and an effective tool for creating the necessary staff and arousing the interest of investors - the business plan. An example scheme for constructing a business plan in two aspects is given. One is the so-called classical scheme, which to a large extent, can be applied at any stage of the development of the entrepreneurial project. The second aspect is a model for constructing a business plan that focuses on the requirements of the investment community in assessing whether an idea is suitable for financing or not. In both variants there is a certain amount of overlap, but the emphasis is different.

The ninth chapter discusses the various sources of funding for entrepreneurial projects, which are divided into three forms - traditional, alternative and avant-garde. Particular attention is paid to venture financing, collective forms of financing (crowdfunding) and business angels.

2. Mironova, N., Tsv. Stoyanova, L. Stankova, I. Iliev, D. Yordanov, E. Duneva-Stoyanova, "Influence of the organizational capacity for successful implementation of projects under the operational program" "Innovation and Competitiveness" 2014-2020, IC-UNWE, 2019. ISBN: 978-619-232-225-0

The candidate has developed the First Chapter - item 3; OPERATIONAL PROGRAM "INNOVATION AND COMPETITIVENESS" 2014 - 2020, item 3.1. Operational Programs of the European Union - programming period 2014 - 2020, pp. 81-83 (total author's 3 pages)

The book analyzes and evaluates the achieved results, the problems and the identified difficulties, summarizes the lessons learned and good practices in projects, management and funded by OP "Development of the competitiveness of the Bulgarian economy 2007-2013". The findings and conclusions are aimed at the beneficiary companies, in order to find answers to key questions for the already current second programming period, namely - how to effectively and efficiently manage the projects funded by the operational programs of the European Union, how to avoid mistakes and omissions, how to continue what has been started and to successfully build on what has already been achieved.

The object of this study are the elements of the internal environment of the organization, which build its organizational capacity, as a prerequisite for the successful implementation and management of projects under OP "Innovation and Competitiveness".

The subject of the study is the influence of the internal environment of the organizations, on the successful implementation of projects financed under OP "Innovation and Competitiveness".

The first chapter of the book is entitled "Theoretical and methodological aspects of the study of key components of organizational capacity for successful implementation of projects under the Operational Program "Innovation and Competitiveness " (2014-2020). In point 3; OPERATIONAL PROGRAM "INNOVATION AND COMPETITIVENESS" 2014 - 2020, item 3.1. Operational Programs of the European Union - programming period 2014 - 2020, the author makes a systematic analysis of Operational Programs of the European Union - programming period 2014 - 2020.

The collective monograph summarizes the studies of the authors conducted within the work of a research team on a university scientific project NID ni 1-8 / 2015, on "Influence of organizational capacity for successful implementation of projects under the Operational Program" Innovation and Competitiveness "(2014 -2020) ". The direction of the research is "Economic, political and social research in support of the state and business in Bulgaria". The project leader is Assoc. Prof. Dr. Nadia Dimitrova Mironova.

III. PUBLISHED ARTICLES IN SCIENTIFIC JOURNALS, REFERRED AND INDEXED IN SCOPUS AND / OR WEB OF SCIENCE

1) Yordanov, D., LOW-COST AIRCARRIERS AS A FACTOR FOR DEVELOPING SUSTAINABLE REGIONAL TOURISM; Trakia Journal of Sciences, 2019, Vol. 17, Suppl. 1, pp 541-547, Copyright © 2019 Trakia University Available online at: <http://www.uni-sz.bg> ISSN 1313-7069 (print) ISSN 1313-3551 (online) doi:10.15547/tjs.2019.s.01.086

The development of sustainable tourism based on natural and cultural values is one of the approaches that would allow Bulgaria to respond to new challenges and reap the benefits of changing market preferences. At the same time, transport is one of the sectors in the national economy that is essential to increase its competitiveness and service to the population. The journey is an integral component of tourism. Between tourism and transport there is a unmistakable connection. The more developed the access to a country, the more popular it becomes. That is why in recent years low-cost companies have emerged as a determining factor in choosing a tourist destination

The article examines the prospects and opportunities for development of sustainable tourism regions by encouraging air carriers dealing with low-cost passenger transport. The findings were made as a result of analysis of the transport and tourism sectors. Data and information containing scientific developments, statistical and other information sources are used for this purpose.

In conclusion, the role and place of low-cost airlines for the sustainable development of regional tourism is confirmed. The analyzes made to a large extent show that low-cost companies in recent years have been a determining factor in choosing a tourist destination. Their flights can be of great importance for the development of Bulgarian tourism and in particular of the tourist regions because the data for the last years show that a significant part of the visits of international tourists in Bulgaria (more than 50%) of all visits are from countries are not adjacent to Bulgaria. The tourists arrive mainly by air transport. Generally speaking, the effect of low-cost airlines' entry allows more tourists to make at least one trip.

In this regard, local businesses, local administrations, airport operators, together with air carriers, should find a "risk-sharing" mechanism on a regional basis to start flights to new destinations and extend their period, thereby seeking a mechanism for turning the region into a year-round tourist destination. Bulgaria has attempted to implement a "risk-sharing". The more developed the access to a country, the more popular they become in a region.

2. Yordanov, D., Consumer Assessment of the Quality of Transport Services and Guidelines to Increase Their Competitiveness; ( ) Economic Alternatives, 2019, Issue 4, pp. 571-581; ISSN (print) 1312-7462, ISSN (online) 2367-9409 DOI: <https://doi.org/10.37075/EA.2019.4.06>

For the successful functioning of transport companies, one of the conditions is to maintain and increase certain levels of competitiveness. To protect most small transport companies, they try or should seek to find niche markets where they will beat some degree of protected from competition. To get to this, there must be those that provide such services, which in some cases are unique and different from competitors.

Current art. he tries to give an answer as to what has the greatest impact on consumers when deciding on the choice of the carrier. The proposed solutions will greatly help transport companies in the formation of their competitive strategies. The analysis was carried out on the basis of the results of a questionnaire study conducted in Bulgaria, studying the degree of satisfaction of users of transport services.

As a result of the survey and the observations made among the users of transport services for their degree of satisfaction with the offered transport services, the following findings have been made:

- more than 40 % of users of transport services do not constantly use the services of the same carrier;
- when choosing a carrier, users of transport services are conservative in their decisions;
- users of transport services make their decisions when they are fully informed, which allows them to make adequate decisions for their needs;
- the use of creative and innovative solutions to predict the needs of users of transport services can be one of the directions for the destruction of conservatism in the selection of the carrier;
- delivery time (speed, flexibility), price and quality of the offered transport service are the most important criteria when choosing a carrier;

One of the most important conclusions is that transport companies constantly have to pay more attention to the requirements for the ability to declare the necessary and equipped according to the requirements of customers vehicles, their cleanliness and good technical condition, where-not a small percentage of dissatisfaction of respondents.

Regarding future scientific developments, the following recommendations have been made:

- survey results can be updated or deepened in future studies;

- interest in the future may be a more in-depth study of issues related to combined transport, why users do not use them fully (only 39.3 % are interested in the proposed possibilities of communication with other modes of transport and the use of terminals) and the study of stability with respect to the carrier (how often you change the carrier).

IV. PUBLISHED ARTICLES IN SPECIALIZED SCIENTIFIC JOURNALS INDEXED IN OTHER INTERNATIONAL DATABASES WITH SCIENTIFIC INFORMATION

1) Yordanov, D., POSSIBILITIES FOR FINANCING OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES THROUGH THE "GROWTH MARKET" - "BEAM" OF BSE-SOFIA: "Entrepreneurship", Year 2019, Volume: VII, Issue: 1. pp. 64-74, ISSN: 1314-9598; ISSN (online) 2367-7597

The article discusses issues related to financing the activity of small and medium-sized enterprises, by using the opportunities for listing their companies on the stock exchange and raising funds from the capital markets.

The main points in the article will be aimed at eliminating companies' inadequate knowledge of the opportunities that the capital market provides; increasing the expertise in the companies by simplifying the available information to show the available opportunities for raising capital through the BSE; to try to overcome the existing prejudices regarding a possible public status of a company and especially the related administrative commitments

The conclusions that can be drawn are that when a company becomes part of the capital market, it falls into the field of investment, both local and foreign, giving it the opportunity to present its business and prospects to a broader investor circle. In this way, companies generate interest in themselves not only at the investment but also at the product level. The general economic theory and practice shows that the positioning of a well developed and functioning capital market is generally perceived by investors as a signal of maturity of the company and positive prospects. At the same time, investors in SMEs in the SME Growth Market have adequate protection provided through the application of EU rules, in particular the Market Abuse Regulation, the Prospectus Regulation or MiFID II. As well as the opportunity for the companies to be transferred to the main market on the BSE at a later stage with mitigated requirements.

2) Yordanov, D., MAIN CHARACTERISTICS OF THE MODERN ENTREPRENEUR, Entrepreneurship, Year 2019, Volume: VII, Issue: 1, pp. 7-15; ISSN: 1314-9598; ISSN (online) 2367-7597

Modern entrepreneurs and entrepreneurship play an indispensable role in achieving economic success of individual businesses, as well as the high growth of the economy as a whole. In addition, entrepreneurship is at the heart of the innovative economy: bigger companies have the opportunity to show initiative and creativity. The paper presents a

retrospective analysis of entrepreneurship theory and the state of scientific knowledge. On the basis of analyzes in the specialized literature and practical studies in this paper, some generalizing characteristics of contemporary entrepreneur and entrepreneurship as a process are structured according to different signs.

3) Yordanov Daniel, INITIAL PUBLIC OFFERING OF SHARES AS A MECHANISM FOR FINANCING THE COMPANY" - Scientific Journal "Economics and Management" - 2013 Year IX, issue 4/2013 - Scientific Journal of the Faculty of Economics "Faculty of Economics" , pp. 70-79, ISSN: 1312-594X;

The alternative for business owners who do not have the necessary financial resources and having fallen into the trap of excessive leverage (significant interest expense) and falling sales, or attracting equity firm , or implementation of an initial public offering IPO.

IPO - initial public offering, or IPO, as the Bulgarian legislator has translated it represents the initial sale of shares of individual and institutional investors with the main purpose to raise money for a company.

The term is used only for the first case of placement of shares, any subsequent sale is called SPO (Secondary Public Offering), or secondary public offering.

The conclusions that have been made are that in order to strengthen the interest in the BSE in the first place, the optimism that has been gained since the country's accession to the European Union must be restored, as well as the flow of investments from abroad must be increased. It is also necessary to successfully implement the strategy of BSE-Sofia, one of the main things of which is the campaign to attract issuers and promote the stock exchange as a major factor in financing the company's activities that affect the increase in trading volumes. It is necessary to organize round tables and meetings with companies from different regions in the country to make decisions of some of them for registration and acquisition of public status.

V. ARTICLES AND REPORTS PUBLISHED IN NON-REFERENCED JOURNALS OR COLLECTIVE VOLUMES WITH SCIENTIFIC REVIEW

- 1. Yordanov, D. "PRINCIPAL ANALYSIS OF EXTERNAL FACTORS FOR THE COMPANY ACTIVITIES", Scientific Journal "MINING AND GEOLOGY" 8-9 / 2020, ISSN 0861-5713, ISSN 2603-4549 (online), pp. 41-44**

The results of the company's activities are influenced by a number of factors, most often they are divided into external and internal. The article examines and analyzes external factors (macroeconomic conditions, unemployment, legislative and regulatory changes and tax policy) that may affect the company's activities. The analyzed external factors are usually part of any in-depth business analysis - be it a business plan, financial and economic analysis, development concept, etc. The purpose of the article is to show what could be included in the specifics of the analysis of external factors and what impact they would have according to their magnitudes, without claiming to be exhaustive and binding.

- 2. Yordanov, D., "CONCEPTUAL METHODS FOR ASSESSING THE COMPANY COMPETITIVENESS", Scientific Journal "MINING AND GEOLOGY" 8-9 / 2020, ISSN 0861-5713, ISSN 2603-4549 (online), pp. 37-40**

In order for a company to function, it needs to be constantly improved. The improvement to a certain extent leads to an increase in its competitiveness, which in turn is a condition for the viability of the company. The topic of competitiveness is always relevant among the scientific community and is widely used. The report examines several "classic" methods of assessing competitiveness, some of which are more widely known and others not.

- 3. Yordanov D., "State of passenger transport in Bulgaria for the period 2013-2016" - Electronic scientific-applied journal "Railway and intermodal transport", 2017 issue 11/2017 ISSN1314-5878**

The economic and social development of society depends on both the development and the state of passenger transport. Many social and demographic processes are influenced by passenger transport and in this regard, the analysis of its condition is not a small necessity.

The report examines the state and trends in the development of passenger transport in Bulgaria for the period 2013-2016. The conclusions are made as a result of analysis of statistical data for the Transport sector and calculations of the author.

- 4. Yordanov D., Conditions for successful restructuring of enterprises in the field of urban transport, Scientific Conference "Sustainable development of urban**

passenger transport in Sofia, IC-UNWE Sofia, (2018), pp. 91-99 , ISBN 978-619-232-271-7

The report examines the prerequisites and conditions necessary for the restructuring of enterprises in the field of urban transport. The emphasis is on the formation of the future development of the enterprise, how and what goals to set, the ways to achieve them, what additional financial and other resources will be needed, and for what period. The conclusion that has been made is that in fact most companies in Bulgaria do not have strategic plans for their development. Very often, employees in a company do not know what will be required of them in the future and what they themselves can expect - this is reported as a mistake of management. In this regard, it is important to engage as many staff as possible in the restructuring process. The human potential can be fully used in the restructuring process, when compiling written specifications for the work and the relevant analyzes. With their help, every employee and his immediate supervisor will know what rights, obligations and responsibilities are given to them.

5. Yordanov, D., State of the capital market in Bulgaria and the opportunities for public offering of shares, UNPC "Challenges to industrial growth in Bulgaria" (2018)., Pp. 143-150, ISBN 978-619-7009 -12-5

The report aims to analyze the situation and to identify trends related to the development of the capital market, as well as the opportunities and advantages it provides as a mechanism for financing the company's activities. In assessing the state of the capital market in Bulgaria, information from the Financial Supervision Commission, data from BSE-Sofia and own calculations were used. In the modern history of the Bulgarian capital market and especially the secondary market, it is identified with BSE-Sofia.

There, trade indicators are perceived as a picture of the state and prospects for market development. Based on this approach, in the present material, the stock exchange indicators provide an analytical basis for considering the prospects and opportunities for Bulgarian companies for financing on the BSE-Sofia, as well as to extract some advantages from undertaking such a move. Publicity allows the company to expand its range of shareholders, which can provide additional know-how and other strategic advantages, while ensuring that majority shareholders retain control over the company's activities.

The conclusion that has been made is that the alternative for business owners who do not have the necessary financial resources and are trapped in excessive leverage (significant interest costs) and falling sales, is either to attract a company for equity investment or to realize public offering of shares (IPO / SPO).